

2023.05.14. anyák napja/Muttertag (Rogate)

Köszöntés/Gruß: Gelobt sei Gott, der mein Gebet nicht verwirft noch seine Güte von mir wendet. (Ps 66, 20)

Örvendj, egész föld, az Istennek! 2 Zengjétek dicső nevét, dicsérjétek dicsőségét!

Olvasmány/Lesung: Peld2,1-15 Fiam, ha megfogadod mondásaimat, és parancsaimat magadba zárod, 2 ha figyelmesen hallgatsz a bölcsességre, és szívből törekszel értelemre, 3 bizony, ha bölcsességért kiáltasz, és hangosan kéred az értelmet, Jak 1,5 4 ha úgy keresed azt, mint az ezüstöt, és úgy kutatod, mint az elrejtett kincseket, 5 akkor megérted, mi az Úr félelme, és rájössz, mi az istenismeret. 6 Csak az Úr ad bölcsességet, szájából ismeret és értelem származik. 2Krón 1,12; Dán 2,21 7 A becsületeseknek jutalmat tartogat, pajzsot a feddhetetlenül élőknek. Zsolt 3,4; 7,11 8 Vigyáz a törvény ösvényeire, és híveinek útját megőrzi. 9 Majd megérted, mi az igazság és a törvény, a becsületesség és az igazán jó út. 10 Bölcsesség költözik szívedbe, és az ismeret gyönyörködteti lelked. 11 Megfontolás örökös feletted, értelem oltalmaz téged. 12 Megment a helytelen úttól és az álnokul beszélő embertől; 13 azoktól, akik elhagyják az egyenes ösvényeket, és sötét utakon járnak. 14 Örülnek, ha rosszat tehetnek, vigadnak a gonosz fonákságokon. 15 Ösvényeik görbék, útjaik hamisak.

Spr 2,1-15 Mein Sohn, wenn du meine Worte annimmst und meine Gebote bei dir bewahrst, 2wenn du der Weisheit dein Ohr leihst, dein Herz der Einsicht zuneigst, 3wenn du nach Verstand rufst, mit erhobener Stimme nach Einsicht, 4wenn du sie wie Silber suchst und wie nach Schätzen nach ihr forschst, 5dann wirst du die Furcht des Herrn verstehen, und Gotteserkenntnis wirst du finden. 6Denn der Herr gibt Weisheit, aus seinem Mund kommen Erkenntnis und Einsicht, 7für die Rechtschaffenen hält er Hilfe bereit, ein Schild ist er denen, die schuldlos ihren Weg gehen.

8Er schützt die Pfade des Rechts, und den Weg seiner Getreuen bewacht er. 9Dann wirst du verstehen, was Gerechtigkeit ist und Recht, Geradheit und jede Bahn des Guten. 10Denn die Weisheit wird in dein Herz einziehen, und das Wissen wird deiner Seele wohltun. 11Die Umsicht wird über dir wachen, die Einsicht wird dich beschützen. 12Sie werden dich bewahren vor dem Weg des Bösen, vor dem Mann, der Falsches redet, 13vor denen, die die geraden Pfade verlassen, um auf den Wegen der Finsternis zu gehen, 14die sich freuen, Böses zu tun, die die Verkehrtheit des Bösen bejubeln, 15deren Pfade krumm sind und die auf ihren Bahnen in die Irre gehen.

Alapige: Lk1,39-45 Azokban a napokban útra kelt Mária, és sietve elment a hegyvidékre, Júda egyik városába. 40 Bement Zakariás házába, és köszöntötte Erzsébetet. 41 Amikor Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, megmozdult a magzat a méhében. Betelt Erzsébet Szentlélekkel, 42 és hangos szóval kiáltotta: Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhed gyümölcse! 43 Hogyan lehetséges, hogy az én Uram anyja jön el énhozzám? 44 Mert íme, amint meghallottam köszöntésed, ujjongva mozdult meg méhemben a magzat. 45 Boldog, aki elhitte, hogy beteljesedik mindaz, amit az Úr mondott neki.

Jézus születése előttről kevés történet szól az újszövetségben. Az egyik ilyen, mikor Erzsébet és Mária találkoznak, s persze itt is központi Jézus, akiről ugye Erzsébet szól mikor is a Szentlélek megérinti. Meg is mozdul a magzat a méhében, ugye aki később János lesz. Keresztelő János. Viszont most arrébb vinném a hangsúlyt a gyermekekről, mert gyermek nincsen anya és apa, szülők nélkül. Valamilyen formában. Mert persze szokványos és különleges formái vannak egy élet megfogantatásának. S már ez a két gyermek is nagyon nem szokványos módon születik meg. Erzsébet meddő, s mégis gyermeke lesz, Mária pedig nem találkozott még férfival, mégis gyermeke lesz.

Leragadhatnánk ennél pontnál, s kérdezhetnénk azt, hogy mégis miként lehetséges ez. S valóban a természettudomány erősen kutatja a gyermeknemzés és fogantatás kérdését. Hiszen egyre későbbre tevődik az első gyermek érkezése, már akinek erre lehetősége van. Sokan küzdenek azért hogy gyermekük lehessen, s nagyon komplex eljárásoknak vetik alá magukat.

S hogy miért is hangsúlyozom ezt ennyire. Anyák napja van. S talán ezen a napon különösen is elgondolkodhatunk azon a minőségen, azon a hatalmas és egészen egyedülálló folyamaton, hogy mégis miként van ez.

Mert egy óriási dolog az hogyha valakinek ez megadatik. S persze egy nagyon sajátos kapcsolat is, hiszen 9 hónapig egy gyermek fejlődik az édesanya hasában, éppen emiatt teljesen más a viszonya a gyermekhez is, mint egy apának. S erről ha csak finom és a háttérben, de beszámol az evangélium is. Hiszen Mária is sokszor feltűnik a bibliai történetekben. Erzsébet is beszámol a gyermek megmozdulásáról.

De a kultúránkban is rengeteg hasonlat, vers, film, fotósorozat beszámol erről a nagyon sajátos létállapotról. Arról, hogy mit is jelent, meg milyen is anyának lenni. Sokszor nem is tudjuk megfogalmazni, vagy segítséget hívunk, hogy valaki helyettünk elmondja, megfogalmazza ennek a belső tartalmát. Vagy hogy utaljunk rá.

Én is így teszek most. Mivel Petőfi Sándor emlékére van, az ő Füstbe ment terv című verséből idéznék:¹

Egész uton - hazafelé -
Azon gondolkodám:
Miként fogom szólítani
Rég nem látott anyám?

Mit mondok majd először is
Kedvest, szépet neki?
Midőn, mely bölcsőm ringatá,
A kart terjeszti ki.

S jutott eszembe számtalan
Szebbnél-szebb gondolat,
Mig állni látszék az idő,
Bár a szekér szaladt.

---

¹ <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/petofi-sandor-DFB2/1844-E2C7/fustbement-terv-E372/> 2023.05.11

Ma már inkább az autókkal sietünk és haladunk szekér helyett, s ott elmélkedünk azon, hogy mit és mikor is szóljunk. Akár az édesanyánknak is.

Jézus és János még nem tudnak szólni az anyaméhben, talán csak mozgolódnak, de ebből is látjuk, hogy sajátos nagyon különleges viszony az anya és a gyermek közötti.

Predigttext: Lk1,39-45 Maria aber machte sich auf in diesen Tagen und ging eilends hinauf ins Bergland in eine Stadt in Judäa; 40und sie trat in das Haus des Zacharias ein und grüßte Elisabet. 41Und es geschah, als Elisabet den Gruss Marias vernahm, dass das Kind in ihrem Leib hüpfte; und Elisabet wurde von heiligem Geist erfüllt 42und rief mit lauter Stimme: Gesegnet bist du unter den Frauen, und gesegnet ist die Frucht deines Leibes! 43Wie geschieht mir, dass die Mutter meines Herrn zu mir kommt? 44Denn als der Klang deines Grusses an mein Ohr drang, da hüpfte das Kind vor Freude in meinem Leib. 45Ja, selig, die geglaubt hat, dass in Erfüllung geht, was ihr vom Herrn gesagt wurde.

Liebe Gemeinde. Mutter zu sein ist ... Wenn ich meine Predigt geschrieben habe, war ich zuhause bei meinem Eltern in Ostungarn. Vor der Trauung, was ich machen müsste, versuchte ich Zeit zu finden, für Sonntag alles vorbereiten zu können. Und bei diesem Satz bin stolpern geblieben. Mutter zu sein ist ...

Ich saß da mit diesem Satz, weil ich nur von außerhalb weiß. Durch Erlebnisse in der Familie und Freundeskreis, durch Bemerkungen in meiner Umgebung, durch Bücher und Dokumentationen, durch Seelsorge mit Mutter oder mit Frauen, die kein Kinder bekommen könnten, oder die kein Kinder wollten. Oder eben durch die Bibel.

Also mir fehlte und fehlt immer noch ein passendes Adjektiv. Genauso wie im ungarischen. Dazu habe ich als Hilfe ein ungarisches Gedicht geholt, weil eben manchmal auch PfarrerInnen mit Wörtern ringen müssen.

Warum ich so herangehe: liebe Gemeinde Mutter zu sein, kann sehr unterschiedlich sein. Der Kontext ist auch sehr wichtig. Und immer sehr persönlich. Kam das Kind gewollt und erwartet oder nicht? Kriegt die Frau Unterstützung von dem Vater, von ihrer Familie und Bekannten oder nicht?

Ist die Frau bereit diese Verantwortung der Erziehung zu übernehmen? Ich denke sehr viele Gefühle verbunden sind mit Muttersein. Hier Maria und Elisabeth erwarten ihre Kinder, sie freuen sich darüber. Und es ist gut so. Sehr schön und ein absolut guter Empfang für das Kind oder für die Kinder.

Aber sehr viele haben nicht diese Möglichkeiten auf Erden. Wir haben in Österreich und in den meisten westlichen Ländern vieles getan damit in der Sozialsystem auch Unterstützung da ist für Mütter. Und es kann noch immer etwas verbessert werden. Aus der Kultur und teilweise auch aus dem Glauben heranwachsend. Egal ob alleinerziehend oder in der Familie. Mutterschutz, Betreuung, Psychische-soziale Hilfe gibt es vielfältiger Weise. Trotzdem ist es gar nicht so einfach Mutter zu sein. Meiner Meinung nach.

Aber nicht an allen Ländern und Kulturen ist es so. Wir wissen wir schon, dass manche Frauen selbst nicht bestimmen können, ob sie 10- oder 20-mal schwanger werden wollen. In manchen Ländern gibt es kaum Hilfe

und Unterstützung. In manchen Kulturellen zusammenhängen findet eine andere oder kaum Wertschätzung statt.

Und um ehrlich zu sein, es war auch nicht immer eindeutig in Europa. Es gab mal hier früher auch andere Verhältnisse. Gott sei Dank, heute gibt es eine Vielfältige Wertschätzung für Mamas.

Heute ist Muttertag. Und wenn wir Wörtern suchen oder mit einem Geschenk unsere Wertschätzung ausdrücken möchten, dann tuen wir es für Mutter und Großmutter oder vielleicht Urgroßmutter. Und inzwischen können wir auch daran denken, dass Mütter eine zentrale Stelle beim Weitergeben des Lebens haben. Unser Leben wäre unmöglich gewesen ohne unsere Eltern. Sie haben die Verantwortung übernommen für uns. Sie haben für uns gekümmert schon vor der Geburt.

Und bestimmt die Mütter, die das Kind tragen, und auf vieles achten müssen. Keine schädlichen Substanzen zu sich zu nehmen, sich ausgewogen zu ernähren, usw.

Also wenn Mutter-Kind Verhältnis nicht immer das einfachste ist, auch wenn manchmal Kinder Blödsinn machen und ihre Eltern wehtun mit vielen Dingen, wir können dankbar sein für Mütter, und Eltern. Für unseren eigenen genauso wie in der Gesellschaft.

Und damit möchte ich der Satz offen lassen für Sie liebe Gemeinde:

Mutter zu sein ist....

Suchen sie ein passendes Adjektiv, Verb, Nomen oder ein anderes Wort allein oder in der Familie beim Gespräch. Suchen sie Zeit darüber nachzudenken. Amen.

Isten gazdag áldását kívánva

Gottes reichen Segen wünschend,

Kádas Richárd László